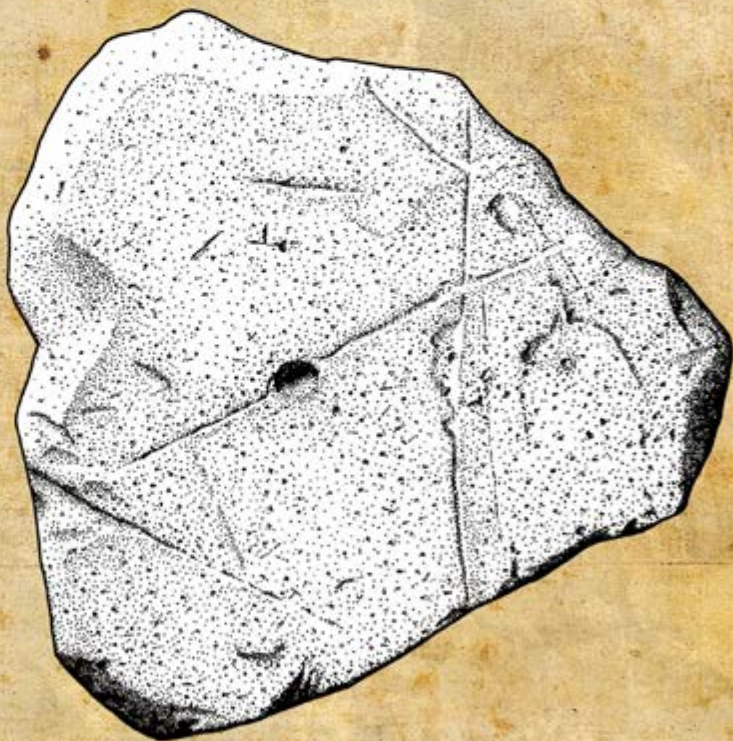

Τα πάθη της πέτρας

Μια μικρή ιστορία από ένα πολύ τρυφερό χτες

Θάνος Καλαμίδας

apopseis Εκδόσεις **apopseis.gr**

© 2016 Εκδόσεις apopseis.gr - Όλο το υλικό είναι copyright του περιοδικού και της συγγραφέα

Ovi Magazine & Ovi Greece Books Publications

© 2016 Ovi Project Publication - All material is copyright of the Ovi magazine & the writers

Τα βιβλία των εκδόσεων apopseis.gr Ovi magazine & Ovi Greece μπορείτε να τα βρείτε μόνο στις σελίδες των διαδικτυακών περιοδικών www.apopseis.gr & www.ovimagazine.com

Όλο το υλικό είναι copyright του Ovi Magazine και των συγγραφέων

Για λεπτομέρειες και πληροφορίες επικοινωνήστε: info@apopseis.gr & info@ovimagazine.com

Δεν επιτρέπεται η πώληση, ανατύπωση και χρήση του παρόντος βιβλίου απο όποιο μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό, εκτυπωση, ραδιοφωνική η τηλεοπτική αναγνώση) χωρίς την προηγούμενη άδεια του υπευθυνου της έκδοσης και του συγγραφέα.

Το συγκεκριμένο βιβλίο διατίθεται δωρεάν.

Αν σας ζητηθεί οποιοδήποτε χρηματικό ποσό, παρακαλούμε επικοινωνήστε άμεσα μαζί μας

Θάνος Καλαμίδας
Τα πάθη της πέτρας

Μια μικρή ιστορία από ένα πολύ τρυφερό χτες

*Αφιερωμένο στον Γιώργο και τον Παναγιώτη
στα χρόνια μας στον Βύρωνα*

2 ΚΥΘΕΛΗ ΠΑΓΚΡΑΤΙ

ΑΠ 12

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Με δυο λόγια

Τελευταία φορά που έγραψα κάτι απευθείας στα ελληνικά, ήταν στα τέλη του '70 – 40 χρόνια σχεδόν - και είμαι σίγουρος, ότι κάποια... τούβλα το θυμούνται. Στη συνέχεια, και για δεκαετίες ολόκληρες, ταλαιπώρησα αναγνώστες και ακροατές σε διαφορετικές γλώσσες και πολυάριθμους διορθωτές.

Στη δεκαετία του '90, είδα γραπτά μου μεταφρασμένα στα ελληνικά. Η μετάφραση δεν με ικανοποίησε, αλλά νομίζω πως τα κείμενα ήταν σίγουρα πολύ καλύτερα, απ' ό,τι αν τα είχα γράψει εγώ. Κάπου στα μέσα του 2000 με έπιασε ένας πανικός ότι είχα ξεχάσει να γράφω στα ελληνικά κι ότι θα καταντούσα σαν τους θείους μου τους «Αμερικάνους», που... «μουβάρουν το κάρο τους». Έτσι ξεκίνησα να ξαναγράφω απευθείας στα ελληνικά, σε ένα πολύ προσωπικό μπλογκ.

Στη δεύτερη δεκαετία του 21ου αιώνα, πήρα θάρρος. Κατ' άλλους θράσος. Άρχισα πια να αρθρογραφώ στα ελληνικά - προς εμφανή πόνο όσων έβλεπαν τα λάθη μου - και τώρα πλέον, μετά από εκατοντάδες άρθρα σε διάφορες γλώσσες και 12 βιβλία (τα δυο μεταφρασμένα σε τέσσερις γλώσσες, δυστυχώς κανένα στα ελληνικά), αποφάσισα να τυρανήσω μέχρι εσχάτων την ελληνική γλώσσα, ξεκινώντας με αυτή τη μικρή ιστορία που ακολουθεί. Ίσως την αρχή μιας σειράς ιστοριών από τη γειτονιά που μεγάλωσα.

Έτσι λοιπόν, όπως ακριβώς το είπε και ο Φιλανδός Όλι Ρεν όταν ανακοίνωναν τα μνημόνια, «καλό γκουράγκιο» και καλή ανάγνωση.

Ευχαριστώ
Θάνος Καλαμίδας

Μέρος 1ο

Τα τζάμια

Πριν πολλά χρόνια, όταν ακόμα ο δρόμος προς την πλατεία Σμύρνης στο Παγκράτι- η Βορείου Ηπείρου δηλαδή- ήταν χωματόδρομος και τα καλοκαίρια έβγαιναν όλοι με το λάστιχο για να τον βρέξουν και να καθίσει η σκόνη, μια σχετικά ψηλή γυναίκα με τα κιλά της κρυμμένα μέσα σ' ένα παράξενο καφέ παλτό, μπήκε στο τζαμάδικο του Ηλία κι είπε πως ήθελε να παραγγείλει δυο πόρτες τζαμένιες.

«Για βιβλιοθήκη είναι, ή βιτρίνα;» τη ρώτησε ο Ηλίας και σημείωσε κάτι ακαταλαβίστικο σ' ένα κομμάτι χαρτί μπροστά του, περισσότερο για να δείξει ότι έπαιρνε στα σοβαρά τη δουλειά του και τον πελάτη. «Κι αν μιλάμε για βιτρίνα, τι είδους;»

Σ' αυτό το σημείο της Β. Ηπείρου που έπιανε όλο κι όλο τέσσερα στενά, υπήρχαν σπίτια κι από τις δυο μεριές. Τα περισσότερα ήταν με αυλές γεμάτες γαρδένιες και ζουμπούλια. Είχε βέβαια και τρία μαγαζιά, αλλά αυτό ήταν όλο. Και δεν τα 'λεγες κι ακριβώς μαγαζιά, μάλλον μαστοράδικα. Ένα από αυτά τα μαστοράδικα ήταν και το τζαμάδικο του Ηλία, με μεγάλη και ελαφρώς φιμέ τζαμαρία- δείγμα της δεξιοτεχνίας του μάστορα- πάνω σε μεταλλικές βάσεις ειδικά φτιαγμένες, και ψηλά μια ταμπέλα που έγραφε: «Τζάμια - Κρύσταλλα, Ηλίας Δομπιώτης και Υιός».

Τώρα ο Υιός ήταν μόλις δεκατεσσάρων, αλλά ο λογιστής επέμενε να προστεθεί στην ταμπέλα, και για να επιμείνει αυτός κάτι θα ήξερε. Ποιος ξέρει, προφανώς θα ήταν κάτι που θα γλίτωνε τον Ηλία από την εφορία. Όσο για τον ίδιο τον Υιό, είχε ήδη αρχίσει να δείχνει το τι μάστορας στην τεμπελιά θα κατέληγε, οπότε όλες οι ελπίδες του Ηλία για το μαγαζί και την πελατεία του είχαν πέσει στον παραγιό, τον Ανέστη. Είχε πολλά χρόνια βέβαια μπροστά του για τέτοιες σκέψεις, όμως και πάλι κάπου-κάπου τις έκανε.

Η γυναίκα τον κοίταξε σα να 'χε να κάνει με ηλίθιο κι ακούμπησε στον πάγκο μπροστά του μια φωτογραφία πολารόνιτ. «Αυτό είναι» του είπε με βραχνή φωνή, που αν έκλεινες τα μάτια την περνούσες και για αντρική. Ο Ηλίας το μόνο που είδε εκείνη τη στιγμή ήταν το άνοιγμα στα μπροστινά της δόντια. Έμοιαζε σα να της έλειπε ένα δόντι. Από την άλλη, δεν ήταν και τόσο μεγάλο το κενό για να λείπει ολόκληρο δόντι. Βλαστήμησε από μέσα του. «Μην κοιτάς τα δόντια Ηλία, μην κοιτάς τα δόντια Ηλία! Σε μελάδες θα σε βάλει τούτη εδώ.»

Αμ, το 'χε καταλάβει από την αρχή, δεν το κατάλαβε; Το κατάλαβε από τον τρόπο που άνοιξε την πόρτα και μπήκε, με περίσσια κι αταίριαστη για γυναίκα δύναμη. Ήταν κι εκείνο το στρατιωτικό χτύπημα των τακουινιών στο πάτωμα καθώς πλησίαζε τον πάγκο, σταθερό, κοφτό και πειθαρχημένο, βήμα ανθρώπου μεθοδικού και συγκεντρωμένου. Όλα αυτά τα κατάλαβε ο Ηλίας πριν ακόμα η γυναίκα μπει στο μαγαζί, όταν σήκωσε το κεφάλι λίγο νωρίτερα από τις σημειώσεις του για μια δουλειά που έπρεπε να ετοιμαστεί ως το μεσημέρι, και την είδε να κοιτάζει την ταμπέλα του τζαμάδικου από την απέναντι μεριά του δρόμου.

Το παλτό αν και φθαρμένο μπροστά πρέπει να ήταν φτιαγμένο από καλής ποιότητας ύφασμα. Το χρώμα του διατηρούνταν άψογα-τουλάχιστον από την μπροστινή πλευρά που μπορούσε να δει ο Ηλίας. Αν ήταν κι η γυναίκα του στο μαγαζί, η Ρούλα, θα του έλεγε κι από πού το αγόρασε κιόλας. Του είπε καλημέρα κι η φωνή της ήταν εντυπωσιακή, τόσο βραχνή και βαριά αν και μάλλον δεν ήταν από το τσιγάρο. Δεν έμοιαζε με τύπος ανθρώπου που καπνίζει. Αλλά και πάλι, δεν μπορείς να ξέρεις τι κάνει ο άλλος σπίτι του, ξέρεις; Προσπάθησε να την κοιτάξει στα μάτια για να ξεχάσει τα δόντια, αλλά το μάτι του έπεσε τώρα στη μύτη της, στρογγυλή και μεγάλη, κι από τη μία τα δόντια από την άλλη η μύτη, δεν ήξερε κατά πού να κοιτάξει. Οπότε κοίταξε ίσια στην πολαρόνιτ.

«Ο αδελφός μου ταξιδεύει, μου την έφερε από την Αμερική», του είπε στεγνά, μάλλον επειδή κατάλαβε πως η προσοχή του ήταν στα δόντια της περισσότερο από τη δουλειά που ήρθε να του ζητήσει.

«Τη βιτρίνα;» τη ρώτησε μπερδεμένος.

«Όχι, την πολαρόντ. Τη βιτρίνα την αγόρασα πριν μερικά χρόνια στην Πειραιώς».

Ο Ηλίας κοίταξε καλά τη φωτογραφία, όμως ούτε μέτρα μπορούσε να πάρει από μια φωτογραφία, ούτε να καταλάβει το μέγεθος.

«Αντίκα;»

«Ποια αντίκα άνθρωπέ μου; Από την Πειραιώς σου λέω την πήρα. Απλώς είναι πολύ καλά διατηρημένη. Μαόνι.» Το χάσμα στα δόντια ξαναφάνηκε και το μάτι του Ηλία έπεσε ασυναίσθητα εκεί, μόνο για μια στιγμή, και η φωνή της φάνηκε να ανέβηκε κανά δυο τόνους σα να μιλούσε σε κουφό ή σε ηλίθιο. Προτίμησε το κουφός. «Τι;» είπε αφηρημένος.

«Πόσα θέλεις λέω, για να τη φτιάξεις.»

«Ε, άμα δε δω τη βιτρίνα, πού να ξέρω τι θα χρειαστώ; Θέλεις και πόμολα; Και να κλειδώνει;»

Τον κοίταξε προβληματισμένη. Αυτό μάλλον δεν το είχε σκεφτεί. «Όχι, δε θέλω να κλειδώνει, αλλά πόμολα θέλω. Πώς θα ανοίγω τις πόρτες;»

«Ναι, αλλά τα πόμολα πρέπει εσύ να τα βρεις. Να αγοράσεις αυτά που θέλεις και να μου τα φέρεις, εμείς εδώ δεν πουλάμε πόμολα. Στου Λευτέρη στη Φορμίωνος, θα βρεις ό,τι θέλεις. Έχει τα πάντα.»

«Καλά, αλλά όχι σήμερα. Δεν μπορώ.»

«Κι εγώ δεν μπορώ να στείλω σήμερα τον παραγιό. Τι λες για Τρίτη πρωί; Θα είσαι σπίτι να στείλω τον Ανέστη κατά τις 11, να πάρει τα μέτρα;»

«Τέσσερεις μέρες! Τόσες πολλές; Και πόσες θα σου πάρει μετά για να φτιάξεις τις πόρτες;»

«Ε, αυτό θα εξαρτηθεί από το τι έχουμε να φτιάξουμε. Να δούμε

πρώτα, πόσο ψηλή είναι. Μήπως χρειαστεί να την κάνουμε σε δυο κομμάτια. Το γυαλί δεν είναι για φτιάξεις και πορτάρες.»

Τον κοίταξε χωρίς να πει τίποτα κι άνοιξε την τσάντα της απότομα, μια μεγάλη καφέ, δερμάτινη τσάντα, παραφουσκωμένη- ποιος ξέρει με τι- κι έβγαλε από μέσα ένα χαρτί. Είχε ήδη γραμμένη τη διεύθυνση της προσεκτικά, με καθαρά γράμματα. Μόλις δυο στενά παραπάνω, σκέφτηκε ο Ηλίας. Μεθοδική λοιπόν. Σίγουρα είχε πάει και στο Μήτσο στη Χρυσοστόμου Σμύρνης, να πάρει κι από κει τιμές.

«Και πότε θα μου δώσεις τιμή;»

«Την ίδια μέρα. Μόλις γυρίσει ο Ανέστης στο μαγαζί, θα λογαριάσω και θα σε πάρω τηλέφωνο να σου πω τιμή.» Λέγοντας αυτό, κοίταξε ξανά το χαρτί που του είχε δώσει για να τσεκάρει ότι κάτω από τη διεύθυνση ήταν όντως γραμμένος κι ο αριθμός τηλεφώνου. Πολύ μεθοδική.

«Πολύ καλά. Θα περιμένω τον Ανέστη την Τρίτη, στις 11. Να μην αργήσει, έχω και δουλειές.» Κι έφυγε με το ίδιο σταθερό και πειθαρχημένο πάτημα των τακουνιών στο πάτωμα, χτυπώντας πίσω της την πόρτα.

Ο Ηλίας άφησε να του ξεφύγει μια ανάσα ανακούφισης μόλις η γυναίκα βγήκε έξω, κι όταν την είδε να χάνεται από την αριστερή πλευρά της φιμέ βιτρίνας άναψε τσιγάρο. Κοίταξε την πολαρόντ προσπαθώντας να φανταστεί το πώς μπορεί να ήταν στην πραγματικότητα η βιτρίνα. Μάλλον περισσότερο του έμοιαζε για βιβλιοθήκη αλλά και πάλι, βιβλία δεν έβλεπε πουθενά. Μόνο δυο βάζα κι ένα κουτί. Παράξενο. Γειτόνισσα προφανώς, αλλά δεν την είχε ξαναδεί. Με τέτοια μύτη και το φαράγγι στα δόντια θα τη θυμόταν. Φαράγγι. Γέλασε μόνος του με τη λέξη που του 'ρθε και μετά ξανακοίταξε τη διεύθυνση στο χαρτί που του είχε δώσει. Πού να 'ναι τόση ώρα ο Ανέστης; Για στόκο τον έστειλε κι εξαφανίστηκε, πόσο μακριά είναι πια η Φορμίωνος; «Στάνταρ σταμάτησε για σουβλάκι το κωλόπαιδο», σκέφτηκε φωναχτά και γύρισε προς το τηλέφωνο. Ώρα να πάρει τη Ρούλα, είπε σουβλάκι και τον έπιασε λιγούρα ξαφνικά. Η Ρούλα, ο Υιός κι όλο το βιός του ήταν ακριβώς από πάνω, στον πρώτο.

Η πινακίδα μάλιστα «Τζάμια - Κρύσταλλα, Ηλίας Δομπιώτης και Υιός, κρεμόταν από το μπαλκόνι.

Ψωμί, γάλα, αυγά. Και μάλιστα μια δωδεκάδα, γιατί θα έφτιαχνε αυγολέμονο. Μα τι στο καλό της ήρθε και του είπε πως δεν είναι αντίκα; Ή το άλλο, «από την Πειραιώς»; Έχει επιπλάδικα στην Πειραιώς; Γιατί να μην έχει βέβαια, μεγάλος δρόμος είναι. Όλο και κάποιο επιπλάδικο θα υπάρχει. Και το άλλο που το βάζεις; Να το παρουσιάσει τάχα σαν καινούργιο, λες και δε θα το 'βλεπε ο παραγιός. Σιγά, και τι ξέρει ο παραγιός από τέτοια πράγματα;

Κούνησε το κεφάλι της και κάρφωσε δυνατά τα τακούνια στο χαλίκι καθώς περπατούσε. Ψωμί, γάλα, αυγά. Ευτυχώς ο φούρνος φαινόταν να είναι γεμάτος. Δεν είχε καμιά όρεξη να πιάσει κουβέντα με την κουτσομπόλα τη φουρνάρισσα. Α, και μια τυρόπιτα. Ξαφνικά λιμπίστηκε μια τυρόπιτα. Ανάθεμά τη την παλιοκουτσομπόλα, έφτιαχνε τυρόπιτες θεϊκές.

Άμα μπορούσε θα έριχνε σφαλιάρα στον εαυτό της. Σταμάτησε στη γωνία της Κολοκοτρώνη να περάσει το λεωφορείο και πέρασε απέναντι εκνευρισμένη. Άκου «από την Πειραιώς», τι διάολο το 'θελε και το 'πε; Στάθηκε στο παράθυρο και κοίταξε μέσα στο φούρνο από το λερωμένο τζάμι. Μάλλον το Γυμνάσιο είχε διάλειμμα, ήταν γεμάτο μαθητές. Ζαμπονοτυρόπιτα και τυρόπιτα και τρίχες. Στα δικά της τα χρόνια έπαιρνε μια φέτα ψωμί αλειμμένη με λάδι όλο κι όλο. Τώρα όλα τους είχαν καλομάθει, ήθελαν ζαμπονοτυρόπιτα με σφολιάτα. Τρίχες. Μπήκε μέσα και είδε πρώτα την κόρη της φουρνάρισσας να παλεύει με μια λαδόκολλα, να τυλίγει τις ζαμπονοτυρόπιτες και τις τυρόπιτες. Τώρα που έβλεπε και τη λαμαρίνα με τις πίτες στη σειρά, μια σπανακόπιτα θα ήταν ό,τι πρέπει για να της φύγει η λιγούρα, σκέφτηκε.

«Καλημέρα γειτόνισσα, νωρίς-νωρίς σήμερα!»

«Ένα καρβέλι άσπρο, ένα γάλα, μια δωδεκάδα αυγά. Και μια σπανακόπιτα», είπε γρήγορα για να αποφύγει την κουβέντα.

«Καλά ντε, γιατί τόσο φούρια; Μια καλημέρα να την πούμε, μην

πνιγούμε κιόλας.»

Την κοίταξε χωρίς να απαντήσει. Και τι να της έλεγε;

«Πέρασε η πεθερά σου το πρωί», είπε πλαγίως η φουρνάρισσα παρατηρώντας τη προσεκτικά να δει πώς θα αντιδράσει.

«Α, ναι;»

«Ναι, και ήταν όλο παράπονα, την πείραξε ο καιρός και τα πόδια της την πέθαιναν. Και η σύνταξη βέβαια, λίγα τα λεφτά, κάτι λίγα της έκλεψαν, άστα να πάνε μου είπε.» Πάλι περίμενε την αντίδραση που δεν ήρθε, και απάντηση δεν πήρε.

«Βιάζομαι, θα μου δώσεις αυτά που χρειάζομαι;»

«Γιατί τόση βιασύνη; Φαϊ έχεις στο φούρνο;» Πέρασε πίσω από τον πάγκο. Η κόρη είχε τελειώσει πια με τους μαθητές και καθάριζε τα νύχια της με μια οδοντογλυφίδα.

«Μόλις γυρίζω από του τζαμά, παρήγγειλα τζάμια για τη βιβλιοθήκη και θέλω να πάω γρήγορα σπίτι, μην έρθει ο παραγιός να μετρήσει και δε με βρει.» Αυτό πάλι πώς της ήρθε να το πει; Αφού Τρίτη θα ερχόταν ο παραγιός.

«Πού; Στον Τόλη στη Φορμίωνος; Μέχρι εκεί πήγες; Εμ, γι αυτό είσαι έτσι αλαφιασμένη.»

«Όχι, πήγα στον Ηλία, στη γειτονιά. Γιατί να τρέχω ως τη Φορμίωνος;» Το 'πε κι ένιωθε τα αυτιά της να κοκκινίζουν. Έπρεπε να φύγει γρήγορα από κει μέσα, η ζέστη την έπνιγε. Χαιρέτισε βιαστικά και πέρασε σχεδόν τρέχοντας στο απέναντι πεζοδρόμιο. Ήξερε πως η φουρνάρισσα την παρακολουθούσε μέσα από τη λαδωμένη τζαμαρία. Ένιωθε τα μάτια της στην πλάτη της. Αλλά δεν είχε καμία όρεξη να γυρίσει για να επιβεβαιωθεί.

«Αι στο διάολο κουτσομπόλα», είπε δυνατά και συνέχισε να περπατάει γρήγορα προς το σπίτι.

«Αι μωρή Σμυρνιά», σκέφτηκε η φουρνάρισσα παρακολουθώντας τη να περνάει απέναντι. «Αι μωρή Σμυρνιά. Δε σας ξέρω εγώ; Αντροχωρίστρες όλες σας, κάργιες. Μωρέ κάτι ξέρει η γριά που δε σε θέλει ούτε σε φωτογραφία. Ποιος ξέρει πόσα παλούκια έχει τηδήξει.»

Στένεψε τα μάτια της να βλέπει καλύτερα. «Κοίτα, κοίτα πιλάλα σαν το κατσίκι. Κοίτα παλτό, γεροντίστικο. Από κάνα ρετάλι της γριάς θα το σκάρωσε.» Κάτι είπε η κόρη της εκείνη τη στιγμή αλλά δεν την άκουσε. Ας ήταν κι αυτή λιγάκι μεγαλύτερη και να δεις πώς θα τον τύλιγε το βλάκα, τώρα τον έφαγε η Σμυρνιά. Όχι πως ήταν και κανένα κελεπούρι δηλαδή, δημοσιούπαλληλάκος! Αλλά να τον τυλίξει η Σμυρνιά ρε παιδί μου, στο λαιμό της καθόταν.

«Πανάθεμά σε», είπε δυνατά κι έκανε και το σταυρό της για το μάτι. «Άστα νύχια σου μωρή και κοίτα εδώ τις τυρόπιτες!» Φώναξε στην κόρη της και σκουπίζοντας τα χέρια της στην ποδιά πήγε στα ψυγεία να δει τα γάλατα, μη χρειαζόταν να συμπληρώσει. «Να δω εσένα πού θα σου βρω δημόσιο υπάλληλο», μουρμούρισε και τράβηξε μπροστά τις σειρές με το γάλα για να κάνει χώρο πίσω για τα καινούργια.

«Γιε μου Αλέκο,

Ίμε καλά, αφτό επιθιμό και γιά σάς. Ίνε καλά η Μαρία; Το φουστανάκι; Άρесе στη Μιχαέλα το φουστανάκι που έστιλα;»

Κοιτούσε τις λέξεις κι έμοιαζαν να χορεύουν στο χαρτί. Η κυρά-Μερόπη είχε ειδικό χαρτί για τις επιστολές, ελαφρύτερο, για να πηγαίνει αεροπορικώς. Μερόπη θα έπρεπε να λέγανε και την εγγόνα της, αλλά εκεί στο Αμέρικο ήταν αλλιώς. Παιδεύονταν με τα ελληνικά ονόματα. Τον Αλέκο τον φώναζαν Άλεξ. Αυτό τώρα δεν το καταλάβαινε, αφού Αλέξανδρο δεν τον έλεγαν, αλλά το Αλέκος ήταν για συντομία. Το Άλεξ όμως, παραήταν σύντομο. Άλεξ. Σα λέξη που έμεινε μισή. Της είχαν εξηγήσει ότι το Μερόπη δεν ήταν αμερικάνικο και τα άλλα παιδιά δε θα το καταλάβαιναν και θα κορόιδευαν την εγγονή της στο σχολείο. Έτσι το Μερόπη έγινε Μιχαέλα και μάλιστα Μικαέλα. Ε, και τα δυο ξεκινάνε από «μι», της είχε πει η νύφη της.

«Γιε μου Αλέκο, εφχαριστό πολί για τα δολάρια που έστιλεις, ίνε μεγάλι βοίθια.» Ήταν πράγματι βοήθεια και της κάνανε καλό. Πήρε δώρο και στον εγγονό της με δαύτα. Έκλεισε το γράμμα και κοίταξε τη σιφονιέρα. Ήταν σίγουρη ότι εκεί είχε βάλει την πέτρα, όμως τώρα δεν ήταν εκεί. Είχε ψάξει παντού, ακόμα και στο μπάνιο και πίσω από το θερμοσίφωνα. Αλλά και γιατί να την έβαζε πίσω από το θερμοσίφωνα;

Σηκώθηκε αργά και σέρνοντας τα πονεμένα πόδια της πήγε προς τη σιφονιέρα. Άγγιξε απαλά την επιφάνεια, λες κι ήθελε να ψηλαφίσει κάποιο ίχνος που θα είχε αφήσει η πέτρα, αφού ήταν σίγουρη ότι την είχε αφήσει εκεί. Να, εκεί ήταν πιο ζεστό το ξύλο. Εκεί την είχε βάλει όταν της την έδωσε ο Αλέκος.

Ξανάνοιξε το γράμμα. Δεν το διάβασε όλο από την αρχή, αλλά πήγε κατευθείαν στο τέλος, στη δεύτερη σελίδα. «Αλέκο μου, όταν πίγες στην ακρόπολι, μου φερες μια πέτρα και ίπες, μάνα αφτή η πέτρα ίνε από την ακρόπολι, θιμάσε; Δεν τι βρίσκο αφτή τιν πέτρα γιε μου και δε θέλω να τι χάσο. Μίπος τιν έβαλες κάπου εσεί; Να μου πεις. Σας φιλό. Να χετε τιν εβλογία μου. Η μάνα σου.»

Δίπλωσε πάλι το γράμμα και το έβαλε στο φάκελο προσεκτικά, γιατί είναι κι ελαφρύ το χαρτί για να πηγαίνει αεροπορικώς και σκίζεται εύκολα. Σάλιωσε το φάκελο και τον έκλεισε με προσοχή. Έτοιμος για το ταχυδρομείο. Ο υπάλληλος που ήξερε τα εγγλέζικα θα έγραφε τη διεύθυνση εκείνος, από το χαρτί που είχε αφήσει ο Αλέκος και κουβαλούσε πάντα στην τσέπη της, μαζί με τη φωτογραφία της Μιχαέλας και της Παναγίας, για να τους έχει πάντα καλά.

Κοίταξε το ρολόι στον τοίχο. Ήταν ακόμα νωρίς. Είχε γεμιστές πιπεριές στο ψυγείο από τα χτες. Θα τις ζέσταινε λίγο στο φούρνο, θα 'κοβε και λίγη σαλάτα και λίγη φέτα κι έτοιμο το φαγητό. Εκείνος θα γυρνούσε από τη δουλειά κατά τις τέσσερεις. Πειραιάς-Βύρωνα, δυο συγκοινωνίες: πρώτα ο ηλεκτρικός και μετά στο Μοναστηράκι για το αστικό. Άντε να πήγαινε και τεσεεράμισι. Θα φάει και θα ξαπλώσει ως τις έξι το πολύ. Μετά στο καφενείο για πρέφα, και φυσικά κουτσομπολιό. Ποιος είπε ότι οι γυναίκες κουτσομπολεύουν; Όλα τα νέα της γειτονιάς περνάνε πρώτα

από το καφενείο.

Άνοιξε το ντουλάπι κι έπιασε από μέσα το πακέτο με τα τσιγάρα τα αμερικάνικα. Όχι ότι κάπνιζε, αλλά πού και πού το τραβούσε η όρεξη της ένα τσιγαράκι. Αυτό το πακέτο το 'χε εκεί μέσα πολύ καιρό. Έκανε ένα, άντε δυο τσιγάρα την εβδομάδα, το πολύ. Κι αυτό όταν είχε τα περισσότερα νεύρα μαζί του. Η Παρασκευούλα της το 'χε δώσει το πακέτο, με τον άντρα τον ναυτικό. Τυχερή κι αυτή! Τρεις μήνες στο καράβι και μετά μια βδομάδα σπίτι όλη κι όλη, κι αυτή κοιμισμένος. Τι δώρα της έφερνε, τι λεφτά της άφηνε, ούτε που ρώταγε ποτέ πού τα χαλάει. Έλεγχος κανένας. Ούτε πεθερά είχε.

Άθλιο συνήθειο το τσιγάρο, αλλά σε καλμάρει ήταν η αλήθεια. Το άναψε με το σπίρτο, τράβηξε μια ρουφηξιά κι έβγαλε αμέσως τον καπνό μην πάει κάτω. Τι ήθελε τώρα η παλιόγρια; Άιντε να πεθάνει επιτέλους, όλο κοντεύει κι όλο όρθια είναι. Με το ένα πόδι στον τάφο και μας χορεύει στο ταψί. Τι θέλει πια και μας τυραννάει όλους; Γιατί δεν πάει στο γιόκα της στην Αμερική να ησυχάσουμε από δαύτηνε; Αλλά πού, εδώ, με τον κανακάρη της. Μην τυχόν του λείψει το βυζί και πάθει τίποτα. Χωμένος στο βρακί της μόνιμα. Κάθε Κυριακή, «να φάμε μωρέ στις μάνας.» Χριστούγεννα, Πάσχα, Δεκαπενταύγουστος, εκεί. «Ας πάμε μωρέ να φάμε στις μάνας.» Ακόμα και στη γιορτή του! Σπίτι δεν έχει αυτός, μόνο τη μάνα. Μα στη γιορτή του να τρώνε στη μάνα του; Πού ακούστηκε;

Το έσβησε μισό στο τασάκι. Την αηδίασε. Έβαλε ένα ποτήρι νερό να ξεζαλιστεί, αλλά δεν έκανε τίποτα. Η γριά, αυτή της ανέβαζε την πίεση και συγχυζόταν, αυτή η παλιόγρια. Μπας και να το κοιτούσε αυτό με την πίεση σε κάνα φαρμακείο καμιά μέρα; Πήγε στο δωμάτιο κι έβγαλε από τη λεκάνη με τα πλυμένα ένα πουκάμισό του. Μπας και με το σιδέρωμα ηρεμήσει λιγάκι. Άρπαξε και κάτι πετσέτες, κάτι μαξιλαροθήκες και κάτι άλλα ασπρόρουχα και γύρισε στην κουζίνα να ανοίξει τη σιδερώστρα.

Τη σιδερώστρα την έβαζε πίσω από την πόρτα της κουζίνας και πριν πάει ως εκεί άνοιξε ένα από τα συρτάρια. Μέσα ήταν η πέτρα. Ήθελε λίγο να την ακουμπήσει, να την αισθανθεί. Έστω για λίγο, κοτζάμ πέτρα ιστορική. Ζεστή της φαινόταν, αλλά έτσι ήταν αυτές οι ιστορικές πέτρες. Να δεις που την είχε πιάσει πρώτος ο Περικλής, αυτός με την

περικεφαλαία που έκρυβε μέσα την καράφλα του. Γέλασε με τη σκέψη της. Κοτζάμ πέτρα από την Ακρόπολη ήταν αυτή.

«Αφεντικό είναι τρελή η γυναίκα σου λέω. Καθόταν πάνω από το κεφάλι μου και κάθε φορά που έβαζα το μέτρο να μετρήσω, όλο λάθος μου τα βγαζε. Ήθελε και το χιλιοστό ακόμα. Θέλει αέρα κυρά μου, της λέω. Πώς θα ανοίγει και θα κλείνει η πόρτα; Θέλω το αφεντικό, έλεγε αυτή, πού είναι το αφεντικό. Είναι για δέσιμο σου λέω. Εγώ μια φορά εκεί δεν ξαναπάω. Να πας εσύ να της βάλεις τις πόρτες.»

«My brother Κωστή, σε χαιρετώ από το Astoria.

Η Μαρία και η Μικαέλα σε χαιρετούν επίσης. Είμαστε όλοι καλά, ελπίζω κι εσείς. Η Μαρία είχε κάτι πόνους, αλλά εδώ οι γιατροί είναι Αμερικάνοι γου κνω? Της έδωσαν κάτι χάπια και τώρα είναι ok.

Anyway, πήρα ένα γράμμα από τη μάνα και ανησύχησα γου κνω, μου έγραφε κάτι για μια πέτρα από την Ακρόπολη και δεν μπορούσα να καταλάβω τι έλεγε. Μετά θυμήθηκα. Θυμάσαι που είχα έρθει Ελλάδα πριν πόσα χρόνια, τότε που γνώρισα και τη Μαρία και την πήρα μετά μαζί μου; Τότε που κάναμε πλάκα στη μάνα με μια πέτρα που βρήκαμε στον Άγιο Λάζαρο και της είπαμε ότι ήταν από την Ακρόπολη; Remember?

Ρε μαλάκα, γι αυτή την πέτρα μου έγραφε, πού τη θυμήθηκε; Brother, μήπως τα έχει χάσει λίγο γου κνω, το μυαλό της μήπως, και ξοδεύει τα λεφτά που της στέλνω σε τίποτα... I don't know τι; Κάνε μου a favor και έλεγξέ το σε παρακαλώ, μην τα στέλνω τζάμπα, ok? Αμέρिका λένε, αλλά κι εδώ δεν τα βρίσκουμε τα δολάρια στο δρόμο. You know.

Anyway, σε φιλώ και σε χαιρετώ. Alex.»

Μέρος 2ο

Αναθέματα

Το να περάσει έστω μια μέρα ακόμα σ' αυτό το σπίτι, ήταν το τελευταίο που ήθελε η Βάσω η μοδίστρα. Της μύριζε παράξενα η λεμονιά στην αυλή, της μύριζε παράξενα και η κουζίνα μέσα. Της μύριζε κι η κυρά-Δέσποινα που όλη την ώρα γκρίνιαζε με κάτι. Η ζωή της ολόκληρη ένα ανάθεμα ήταν. Ανάθεμα τον καιρό που έβρεχε, ανάθεμα το δρόμο που σήκωνε σκόνη, ανάθεμα και το φούρναρη που της πουλούσε ψωμί καμένο στην άκρη. Ανάθεμα όλα. Ανάθεμα και τη στιγμή που γεννήθηκε.

Η Βάσω όμως είχε γεννηθεί κι όσα αναθέματα και να 'ριχνε, δεν άλλαζε με τίποτα. Και το γεννήθηκε βέβαια, μια κουβέντα ήταν κι αυτό. Μικρή όταν ήταν, η μάνα της έλεγε ότι την έβγαλε μ' ένα πλουφ. Κι η Βάσω το πίστεψε, γιατί έτσι γεννιούνται τα παιδιά. Ανοίγει η μάνα τα πόδια και πλουφ. Με το κεφάλι πάντα, για να 'ναι καλά το μυαλό και τα μάτια. Έτσι λέγανε οι γριές. Κάτι ήξεραν. Μουρμούριζε πάλι η κυρά-Δέσποινα τα αναθέματα, κοιτούσε η Βάσω και κουνούσε το κεφάλι.

«Κυρά-Δέσποινα, να φτιάσουμε κάναν καφέ. Κατατρυπήθηκα εδώ πέρα.»

«Τέλειωνε με το μανίκι πρώτα και θα φτιάσουμε και καφέ.»

«Μα έχω κατατρυπηθεί σου λέω.»

«Να πρόσεχες, μωρή! Το μανίκι πρώτα.»

Ούτε μέρα παραπάνω παλιόγρια, ούτε μέρα!

«Γιάννη, στο λέω. Μια μέρα ακόμα και την έπνιξα την ανάθεμα, να ξέρεις.»

«Έλα μωρέ Βάσω, να τελειώσουμε το δωμάτιο πρώτα και μετά φεύγεις. Σάμπως πόσο έμεινε ακόμα; Τα λεφτά για τα ηλεκτρικά μόνο μας λείπουν και μετά ένα βάψιμο και τέρμα.»

«Και μετά τι θα γίνει δηλαδή;»

«Μετά ρε κουτό, θα δεις, θα βάλουμε αγγελία κι όλο και κάποιον φοιτητή θα τσιμπήσουμε. Δωμάτιο και βραδινό. Ορίστε τα φράγκα για το μεροκάματό σου. Μετά είσαι ελεύθερη.»

«Μετά δηλαδή θα γίνει μεροκάματο ο φοιτητής, αυτό μου λες.»

«Αμάν μωρέ Βάσω μ' αυτή τη γκρίνια σου πια. Τίποτα δε βλέπεις λίγο θετικά.»

«Εγώ μια χαρά θετικά να τα δω, αλλά εγώ θα καθαρίζω το δωμάτιο και θα μαγειρεύω το βραδινό.»

«Και τι θες να γίνει ρε Βάσω; Να παρατήσω εγώ το μισθό για να μαγειρεύω στον νοικάρη;»

Ο Γιάννης στην YENEΔ, η Βάσω στην κυρά-Δέσποινα. Μεγάλος δρόμος η Μεσολογγίου και κατηφορικός. Το πάρκο της Αγίας τριάδας γεμάτο αγριάδα μέσα. Το σπίτι 72 τετραγωνικά. Προίκα της Βάσως. Ο Γιάννης από τον Πειραιά. Ολυμπιακός βεβαίως-βεβαίως, μόνο που δεν το 'λεγε δυνατά. Γιατί σ' αυτή τη γειτονιά λες κι είχε σπείρει ο Δομάζος ένα πράμα, τριφύλλι κι άγιος ο Θεός.

Εγερτήριο στις 5.30, το 504 για την Ακαδημίας κι από κει Παπάγου,

στο στρατόπεδο της YENEΔ. Οχτώ χρόνια το δρομολόγιο, δεκαπέντε το εγερτήριο, πάντα στο 504. Στο ραδιόφωνο στην αρχή, στην τηλεόραση μετά. Ειδήσεις και η Ώρα του Αγρότη. Μετά, μια από τα ίδια: Φτιάξε κεραία, γείωσε την κεραία, τράβα κεραία. Άντε να γκαστρωθεί κι η Βάσω, να μπούνε σε μια σειρά.

Αυτό με το δωμάτιο και τον φοιτητή δεν ήταν δική του ιδέα. Η αρχική ιδέα ήταν για πλυσταριό. Αλλά αφού η Βάσω έκανε το πλύσιμο στο μπάνιο, ο Γιάννης τελικά έκανε το δωμάτιο αποθήκη. Σύρματα, καρέκλες, εργαλεία. Σιγά μη μετρούσαν τα κατσαβίδια στο στρατό. Μια μέρα όμως, ήρθε ο Δημήτρης από τη γειτονιά στην άλλη πλευρά της Μεσολογγίου, για ένα σταυροκατσάβιδο. Είδε το πλυσταριό/αποθήκη και είπε: «Καλά, αυτό γιατί το έκανες αποθήκη;»

Και μετά, ο φοιτητής προέκυψε τυχαία. Στη δουλειά μια μέρα άκουσε ένα φαντάρο να λέει πόσο είχε δυσκολευτεί να βρει δωμάτιο να νοικιάσει σαν φοιτητής. Σάμπως τι γύρευε; Ένα δωματιάκι μ' ένα κρεβάτι για να κοιμάται, ένα τραπέζι για να τρώει και να το 'χει για γραφείο, ένα ψυγιάκι για καμιά μπίρα κι ένα πιάτο φαγητό. Άστραψε η εικόνα στο μυαλό του Γιάννη. Έκτοτε το πλυσταριό που έγινε αποθήκη, εγένετο δωμάτιο φοιτητικό.

Η Βάσω ήθελε να φύγει από την κυρά-Δέσποινα, αλλά ο Γιάννης την έβαλε κάτω και της μίλησε στα σοβαρά: «Κοίτα κορίτσι μου, τρεις το λάδι, τρεις το ξύδι. Να πάρουμε ένα ψυγιάκι, να φτιάξουμε τα ηλεκτρικά, να φτιάξουμε και τα υδραυλικά για ένα μπανάκι μικρό με μια ντουζιέρα, να του βάλουμε και το μπαουλοντίβανο της μάνας και μετά θα 'μαστε άρχοντες. Ένοικιάζεται δωμάτιο για φοιτητή.' Αλλά για να γίνουν όλα αυτά, ε, χρειαζόμαστε και το μεροκάματο της κυρά-Δέσποινας. Ένα τρίμηνο μόνο, άντε έξι μήνες το πολύ. Να βαφτεί κιάλας, να του βάλουμε και μια καλή πόρτα. Μετά να κάτσεις κι εσύ να ξεκουραστείς. Να κάνουμε και κανένα παιδάκι.»

Τι να πει κι η Βάσω, εντάξει είπε. Αλλά στους τόσους μήνες κατατρύπησαν οι βελόνες τα δάχτυλά της και κουράστηκε πια. Από γκρίνια σε γκρίνια τον πήγαινε. Βρε μπας κι είναι τεμπέλα, σκέφτηκε ο Γιάννης. Είναι κι ο πατέρας της τουρκόσπορος κι αυτοί οι ανατολίτες δε φημίζονται και για δουλευταράδες, σκέφτηκε μετά. Το ραχάτι ανατολίτικο είναι ξανασκέφτηκε αργότερα, και το βράδυ που γύρισε σπίτι βρήκε τάχα μια δικαιολογία να κοιτάξει τα χέρια της. Ήτανε γεμάτα τρύπες από τις

βελόνες, κατακόκκινα τα δάχτυλά της. Μετάνιωσε που σκεφτόταν πως ήταν τεμπέλα.

«Μωρή; Μπας και... Δεν;» Είπε ψιθυριστά η Λίτσα, κάνοντας και τη σχετική κίνηση με το μεσαίο δάχτυλο.

«Α, να χαθείς, με τίποτα δεν τρώγεσαι πια.»

«Ρε άσε τις ντροπές και λέγε! Ναι, ή ...ου;»

«Ναι μωρή, ναι. Λύσσαξες.»

«Ναι, δηλαδή; Μια φορά τη βδομάδα ναι, ή μια φορά το μήνα ναι; Ή όποτε τύχει ναι;»

«Ναι, δηλαδή τακτικά.»

«Τακτικά πόσο;»

«Τακτικά σου λέω!»

«Ρε μπας και είναι τζούφιος ο κρεμανταλάς;»

Η Βάσω σταύρωσε τα χέρια και κοίταξε τη φιλενάδα της σοβαρά. Ανάμεσά τους ο καφές είχε τελειώσει και τα φλιτζάνια είχαν γυρίσει ανάποδα. Η Λίτσα θα έλεγε τον καφέ, όπως πάντα. Κανείς δεν ήξερε να πει με σιγουριά ότι όντως ήξερε να λέει τον καφέ, αλλά τόσες φορές που τον είχε πει, βγήκαν και κανά δυο προβλέψεις στ' αλήθεια, το 'δωσε το επάγγελμα. Ήταν και λίγο για πλάκα, βέβαια, για να μαζεύονται και να κουτσομπολεύουν. Κάτι έβλεπαν στο φλιτζάνι τάχα, κάτι έβλεπαν και με τη φαντασία τους, κι αμέσως άρχιζαν να τα βγάζουν όλα στη φόρα.

«Προχθές πήγα στη μάνα μου και μου άνοιξε κουβέντα για τότε που ήμουν μικρή. Το ξέρεις ότι είχα πάθει ιλαρά κι ευλογία μαζί; Μαζί σου λέω, ταυτόχρονα.» Για λίγο έμειναν κι οι δυο σιωπηλές. Κοιτούσαν τα φλιτζάνια και το κατακάθι που 'χε τρέξει στα πιατάκια. Βουρκώσανε τα μάτια της Βάσως κι η Λίτσα γύρισε το κεφάλι και κοίταξε τα πιατικά που στέγνωναν στο νεροχύτη. Μόλις η Βάσω έβγαλε έναν αναστεναγμό, η Λίτσα άρπαξε το φλιτζάνι.

«Αρκετά. Εδώ, θα μας τα πει ο καφές, περίμενε», είπε και αφοσιώθηκε στο φλιτζάνι, προσπαθώντας να μην κοιτάξει το δάκρυ που κατέβαινε στο μάγουλο της Βάσως. Ξαφνικά φωτίστηκε το πρόσωπό της.

«Μωρή, μωρή, να. Εδώ, στο λόγο μου. Κοίτα.» Πετάχτηκε από την καρέκλα. «Κοίτα, κοίτα, κοίτα», είπε κι έβαλε το φλιτζάνι μπροστά στα μούτρα της Βάσως. «Δες, εδώ. Το βλέπεις; Πού κοιτάς μωρή, στον πάτο; Εδώ σου λέω, το φεγγάρι. Το βλέπεις;»

«Το βλέπω», είπε η Βάσω σα χαμένη.

«Κι από κάτω τι βλέπεις;»

«Ό,τι μου πεις. Τι βλέπω ρε Λίτσα;»

«Την κοιλιά σου βλέπεις μωρή! Να, εδώ. Το λέει καθαρά: Στο επόμενο φεγγάρι θα είσαι έγκυος, θα δεις! Στο σταυρό που σου κάνω, να μας έχει καλά η Παναγιά.»

Αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν οι φιλενάδες και βρήκαν αμέσως το χαμένο τους κέφι. Ένα φεγγάρι μόνο, τι ήταν ένα φεγγάρι; Μετά η Λίτσα είδε και θάλασσα κι ένα νησί, αλλά αυτό δεν μπορούσε να καταλάβει τι σημαίνει και τι σχέση έχει, αλλά είπε ότι μάλλον για να το γιορτάσουνε ο Γιάννης θα την πήγαινε εκδρομή στο Λαγονήσι κι έβαλαν κι οι δυο τα γέλια.

Ο Παριανός ήταν γνωστός, από τον Κοπανά ως τον Καρέα. Αυτό που δεν ήταν γνωστό, ήταν αν το Παριανός δήλωνε καταγωγή ή όντως ήταν τ' όνομά του. Μαραγκός. Κουφώματα, ελαιοχρωματισμοί, γενικά μαστορέματα, με γνωριμίες σε όλους τους πολιτικούς μηχανικούς της περιοχής και με μια παράγκα δίπλα στο σπίτι του, με κορδέλα και πλάνη παρακαλώ. Το μαραγκούδικο.

Αυτά, επίσημα. Ανεπίσημα και για τους πρεφασδόρους στο καφενείο της Νέας Ελβετίας, ήταν πελάτης καλός, αρχικλέφτης στο χαρτί και ...κατσικάς. Καραφλός ο Παριανός, με μπουροκοίλι και παχύ μουστάκι, σαν κοντοπόδαρο ταύρο έμοιαζε καλύτερα, αλλά κάποιος του κόλλησε το κατσικάς. Από το κατσίκι, από το πολύ πήδημα σα να λέμε ευγενικά. Πηδούσε ο Παριανός από βράχο σε βράχο και δεν κόλωνε πουθενά.

Ελεύθερες, αρραβωνιασμένες ή παντρεμένες, μικρές και μεγάλες, ο Παριανός περνούσε από τα σπίτια για να δει τα κουφώματα τάχα ή για κανένα μερεμέτι, και στο ενδιαμέσο τσεκάριζε αν τρίζουν και τα κρεβάτια.

Με κέρατα μετρούσε τα κουφώματα ο Παριανός, αρκεί να μη μάθαινε τίποτα η Ελευθερία. Κοντούτσικη και στρουμπουλή η γυναίκα του η Ελευθερία, ίσα που τον έφτανε ως τον ώμο. Αλλά τον είχε στο κάτσε-σίκηω όλη την ώρα. Κι όλο την πονούσε η μέση, κι όλο εκείνος έτρεχε στην αγορά για τα ψώνια. Να κουβαλάει και τις σακούλες μέχρι τη Μεταμόρφωση κι αλίμονό του που ξέχασε το σύρμα για τις κατσαρόλες κι άιντε πάλι πίσω. Κι αν τύχαινε κι αργούσε το βράδυ στο καφενείο ο Παριανός, την άκουγαν σ' όλη τη γειτονιά την τσιρίδα της Ελευθερίας. Στο ενδιαμέσο όμως, είπαμε. Κατσίκι ο Παριανός. Εξ' ου και το κατσικάς.

Τώρα για να πούμε την αλήθεια, μπορεί κι όλα αυτά να ήταν φήμες. Κανείς δεν επιβεβαίωσε ποτέ τις ιστορίες του καφενείου. Αλλά δεν ήταν μόνο αυτό. Ο Παριανός ήταν δικός μας άνθρωπος που λένε. Όποιος χρειαζόταν μαστόρεμα στο σπίτι του, αρκούσε μια βόλτα στο καφενείο. Εκεί καθόταν πάντα ο Παριανός, πάντα έτοιμος να βοηθήσει και με καλές τιμές και με πίστωση μάλιστα. Ακόμα κι όταν ήταν πνιγμένος στη δουλειά. Κάπως θα τα φρόντιζε. Θα ερχόταν το Σαββάτο το πρωί, ή την Κυριακή μετά το αντίδωρο. Έτσι ήταν οι γειτόνοι. Η Ελευθερία σα γυναίκα της εκκλησίας που ήταν, κάθε Κυριακή έδενε στον Παριανό τη μία και μοναδική του γραβάτα (μια μαύρη που την είχε αγοράσει για μια κηδεία κάποτε) και πήγαιναν αγκαζέ στη Μεταμόρφωση για να κοινωνήσουν.

Κάθισε και το σκέφτηκε λοιπόν, ο Γιάννης. Με τον Παύλο τον υδραυλικό είχαν φτιάξει μια χέστρα κι ένα ψευτοτουζ στη μια άκρη, κι ένα νιπηράκι παραδίπλα. Τώρα αυτό που χρειαζόταν ήταν κι ένας ψευτότοιχος, να το κλείσει και να γίνει τουαλέτα. Μετά ήταν και τα κουφώματα. Δυο πόρτες κι ένα παράθυρο, και τέλος, αφού έβαζε ο ίδιος τα ηλεκτρικά, ένα βαψιματάκι κι έτοιμο. Αφού έχασε ένα τάλιρο και τους καφέδες στην πρέφα, τα συμφωνήσαν με τον Παριανό. Τα υλικά και μιας βδομάδας μεροκάματα, πληρωμένα σε τρεις δόσεις, η μία μπροστά για τα υλικά. Η άλλη δόση στο τελείωμα, κι η τρίτη στο τέλος του μήνα που θα 'παιρνε ο Γιάννης το μισθό.

«Ανάθεμά σε, Βάσω», μουρμούριζε η κυρά-Δέσποινα και δώστου γκρρρρρρρρρρρρ το μοτεράκι της μηχανής. Πατούσε με μανία το πετάλι, με το ένα χέρι τράβαγε και με το άλλο έστρωνε το ύφασμα για να περνάει από τη βελόνα. Θα το 'καιγε στο τέλος.

Πριν μια ώρα είχε τηλεφωνήσει στη μαθήτρα της την Κική στον Πειραιά, για να 'ρθει την επόμενη όλη μέρα και να πει και την αδερφή της να 'ρθει μαζί να βοηθήσει. «Ανάθεμά σε, Βάσω», είπε ξανά. Δυο μεροκάματα θα της στοίχιζε ο μάστορας της Βάσως της κυρά-Δέσποινας. Και γιατί δηλαδή να πληρώσει εκείνη το μάστορα; «Ανάθεμά σε!» είπε και κούνησε το κεφάλι και δώστου γκρρρρρρρρρρρρ το μοτεράκι.

Τι θα πει έχω μάστορα και δεν μπορώ να τον αφήσω μονάχο στο σπίτι; Έλα μετά, αφού φύγει. Α δεν μπορώ μετά, της είπε η Βάσω. Μετά έρχεται κι ο Γιάννης και πιάνω τη λάτρα. Να του πλύνω, να τον ετοιμάσω, ξέρεις. Τι λες μωρή; Κάθε μέρα του πλένεις δηλαδή; Μήπως τον βάζεις και στη σκάφη και τον τρίβεις; Κι αυτός ο μάστορας μια βδομάδα χρειάζεται εκεί πέρα;

«Ανάθεμά σε, Βάσω.»

«Ρε Βάσω, ήταν ανάγκη; Τι μπορεί να μας κλέψει δηλαδή ο Παριανός; Τα διαμάντια; Τι έχουμε εμείς για να ζηλέψει; Θα του αφήναμε τα κλειδιά, θα 'ρχόσουν κι εσύ μια-δυο φορές να του κάνεις έναν καφέ κι ένα κολατσιό και μια χαρά. Δίπλα είναι η κυρά-Δέσποινα. Έπρεπε να χάσεις το μεροκάματο, τώρα που το χρειαζόμαστε περισσότερο δηλαδή;»

«Εγώ άνθρωπο ξένο μέσα στο σπίτι δεν αφήνω.»

«Ρε Βάσω, δε θα είναι μέσα ο άνθρωπος, στο πλυσταριό θα είναι. Άντε να πάει για κατούρημα στο μπάνιο και να άνοιγε το ψυγείο για νερό.»

«Εγώ μίλησα, Γιάννη. Ξένο άνθρωπο στο σπίτι δεν αφήνω. Έχω και το βραχιόλι της μαμάς. Και τις λίρες. Πού ξέρεις τι γίνεται;»

«Ρε Βάσω, τρεις λίρες είναι όλες κι όλες, τι πού ξέρεις τι γίνεται; Έχει ανάγκη ο Παριανός από τρεις λίρες; Τσουβάλια λίρες θα 'χει η Ελευθερία στο ντιβανομπάουλο. Γιατζόγλου είναι αυτή.»

«Δε με νοιάζει εμένα ποιο είναι το Γιατζογλέικο, εγώ μια φορά ξένο

άνθρωπο στο σπίτι δεν αφήνω, τελείωσε.»

Πήγε ο Γιάννης στο καφενείο, αλλά ούτε όρεξη για πρέφα είχε, ούτε για κουβέντα. Κι ας ήταν εκεί ο Μήτσος κι ο Αλέκος, που πίνανε μπύρα στα κρασοπότηρα. Ρε μπας και είναι τεμπέλα τελικά; Γι αυτό δεν γκαστρώνεται τρία χρόνια παντρεμένη;

«Ρε συ Γιάννη, να το μοιράσουμε το πράγμα.»

Κατακόκκινος ο Γιάννης. Φυσούσε και ξεφυσούσε και η Βάσω στο κούφωμα με τα χέρια σταυρωμένα να κοιτάει.

«Τι να μοιράσουμε ρε Παριανέ; Μια βδομάδα είπες.»

«Μια βδομάδα είπα, αλλά πού να φανταστώ ότι θα έχει τόση υγρασία; Δε θα αντέξει ο τοίχος, στο λέω. Ένα χέρι δε φτάνει. Θέλει στρώσιμο καλό, δυο, μη σου πω και τρία χέρια.»

Ο Γιάννης δεν είπε τίποτα. Πού θα βρουνε τα λεφτά; Η Βάσω εξακολουθούσε να μη θέλει να πάει στη δουλειά. Κοίτα να δεις που τεμπέλα είναι, και του πήρε τρία χρόνια να το καταλάβει.

«Γιάννη. Άκουσε. Πλήρωσε εσύ τα υλικά. Έχω και κάτι περισσεύματα εγώ. Τα μεροκάματα δε θα στα χρεώσω. Αν είναι να κάνουμε δουλειά, πρέπει να γίνει καλή. Την Άνοιξη πάλι βαψίματα θα θέλεις.»

Ο Γιάννης μιλά.

«Έτσι θα το κάνουμε σου λέω. Και πλήρωσέ με τον άλλο μήνα, που θα είσαι πιο άνετος, όχι στο τέλος αυτουνού που συμφωνήσαμε. Τι λες; Να κάνουμε δουλειά καλή.»

Κουνάει το κεφάλι ο Γιάννης και κοιτάζει τη Βάσω που κοιτάζει κι αυτή και δε μιλάει. Σηκώθηκε ο Παριανός από τον πάγκο που είχε στήσει στη μέση του πρώην πλυσταριού-νυν δωματίου φοιτητικού, και δίνει στο Γιάννη μια αγκωνιά. «Άντε. Πάμε στο καφενείο να ηρεμήσουμε λιγάκι. Κι εγώ κουράστηκα όλη μέρα σήμερα. Έλα και θα κεράσω εγώ τη μπύρα.» Βγάζει κι ένα τσιγάρο ο Παριανός και το δίνει στον Γιάννη και φεύγουνε χαμογελαστοί. Η Βάσω στο κούφωμα με τα χέρια σταυρωμένα και δε μιλάει.

Κυριακή, Μαιευτήριο Αλεξάνδρα. Δωμάτιο 216, ώρα 7 και μισή το πρωί.

«Εντάξει το πρωινό, να το πάρω; Θα σας φέρουν το μωρό για θηλασμό και το κρατάτε όσο θέλετε, αν κουραστείτε χτυπήστε να έρθουν να το πάρουν.»

Η Βάσω έβαλε στο στόμα της το τελευταίο κομμάτι της φρυγανιάς και κούνησε το κεφάλι. Το μωρό της. Χαμογέλασε μόνη της, ανασηκώθηκε προσεκτικά, κι έσιαξε τα μαξιλάρια στην πλάτη της. Σε λίγα λεπτά ήρθε και η νοσοκόμα με το μωρό τυλιγμένο σε μια γαλάζια κουβερτούλα.

«Ήσυχος είναι, πολύ! Και όμορφος. Θα κάψει καρδιές σαν μεγαλώσει», είπε η νοσοκόμα και της άφησε απαλά το μωρό στην αγκαλιά της.

Όταν έφυγε η νοσοκόμα η Βάσω άνοιξε τη ρόμπα της για να βγάλει το βυζί. Πριν φέρει το μωρό κοντά, κοίταξε το κόκκινο προσωπάκι στην αγκαλιά της. Καραφλούτσικο και στρογγυλοπρόσωπο, με μάτια μελιά και μπιρμπιλωτά σαν τα δικά της. Κοίταξε και την κοιλίτσα του, σα βατραχάκι. «Βρε, μπυροκοίλι έχεις από τώρα;» Του είπε γλυκά και χαμογέλασε. Έβαλε το μικρό της δάχτυλο κάτω από τη μικροσκοπική μύτη του μωρού σα να 'τανε μουστάκι. «Ανάθεμά σε, ίδιος είσαι!»

Μέρος 3ο

Η πέτρα

Ο άντρας της κυρά-Δέσποινας είχε πεθάνει στον πόλεμο. Έτσι έλεγαν, αλλά ο πόλεμος ήταν μεγάλος κι έπιανε και τον εμφύλιο. Αυτό δεν το υπολόγιζε ποτέ η κυρά-Δέσποινα, όμως. Έλεγε «στον πόλεμο» κι άφηνε τους άλλους να υποθέτουν «Αέρα!» και χιονισμένη Πίνδο.

Ο άντρας της Μερόπης από την άλλη, είχε χαθεί στον εμφύλιο αφήνοντάς τη με πέντε παιδιά. Και να μην το 'λεγε η ίδια, το 'λεγε ο περιπτεράς, ο χαφιές. «Να, τα παιδιά του συμμορίτη», και «να, η γυναίκα του συμμορίτη». Ταμπέλα στο πρόσωπο η Μερόπη, κι ας τον είχε αποκηρύξει για να βρει δουλειά, να θρέψει τα πέντε στόματα τ' αχόρταγα. Και μια χαρά τα κατάφερε. Και τα τάισε, και τα μεγάλωσε, και τα είδε να προοδεύουν και να γίνονται τρία παλικάρια θεριά και δυο νοικοκυρούδες άφταστες.

Όσα χρόνια ήταν γειτόνισσες και φίλες, η Δέσποινα και η Μερόπη είχαν μαλώσει μόνο μια φορά. Κι ούτε πια θυμόνταν το γιατί. Κάτι είχε πει η Δέσποινα για το γιο της Μερόπης στην Αμερική, κάτι απάντησε η Μερόπη για το γιο της Δέσποινας στη Χαλκίδα, είπαν-ξείπαν και σαν το ρεύμα της

Χαλκίδας τα πήρε μακριά και τους πέρασε. Τώρα πίνανε καφέ κάτω από τη λεμονιά στην αυλή της Δέσποινας, καθισμένες σε κάτι παλιές ξύλινες καρέκλες κήπου και με τα φλιτζάνια ακουμπισμένα στο πεζούλι.

«Μου ζήτησε να γίνω νουνά», είπε η κυρά-Δέσποινα και τράβηξε μια γερή τζούρα από τον καφέ της.

«Μωρέ, η Βάσω; Η μαθήτρα σου;» την κοίταξε χαμογελώντας η Μερόπη.

«Έλα μου ντε, ναι η Βάσω. Η Βάσω μάνα.»

«Και τι θα κάνεις; Της είπες ναι;»

«Σάματις ξέρω; Γριά γυναίκα και χήρα εγώ τώρα, να γίνω νουνά; Είναι σοβαρά πράματα αυτά;»

«Γιατί μωρή; Θα πεθάνεις αύριο μήπως; Παπουτσάκια τα Χριστούγεννα, λαμπάδα το Πάσχα, άντε κι ένα παιχνιδάκι στα γενέθλια και χαρτζιλίκι στη γιορτή.»

«Άσε με. Χήρα γυναίκα.»

«Σιγά μωρή, λες κι έζησες παντρεμένη. Λεχώνα και μαύρα. Αυτή ήταν όλη κι όλη σου η παντρεία.»

Η κυρά-Δέσποινα κούνησε το κεφάλι. «Πες το ψέματα», είπε κι έβαλαν κι οι δυο τα γέλια. Παράξενο το πόσο μεγαλώνει ο αυτοσαρκασμός όσο γερνάει ο άνθρωπος.

«Και πώς τα πάει;»

«Η Βάσω; Τι ανάγκη έχει; Μια χαρά τα πάει. Βρήκε κι άλλες δικαιολογίες να τεμπελιάζει τώρα. Έχει βάλει τον μαντράχαλο να της κάνει τις δουλειές στο σπίτι κι εκείνη φροντίζει τον Κωνσταντίνο της.» Βαθύς αναστεναγμός. «Όπως και να το κάνεις, τα παιδιά είναι ευλογία. Ακόμα και για μια τεμπέλα σαν και του λόγου της.»

«Και βοηθάς κιόλας», είπε η Μερόπη χωρίς να περιμένει απάντηση.

«Ε, τι να κάνω; Της βάζω κανένα μεροκάματο, να, μια φόδρα εδώ, ένα στρίφωμα εκεί, να παίρνει κανένα χαρτζιλίκι. Νομίζεις εκεί στην ΥΝΕΕΔ πληρώνονται; Τρίχες.»

«Εγώ άκουσα ότι τώρα τελευταία ο Γιάννης δουλεύει και κανένα απόγευμα με τον Παριανό. Κάνει από κανένα μεροκάματο στα ηλεκτρικά, εκεί στις δουλειές που παίρνει ο Παριανός.»

«Ε, ο ένας βοηθάει τον άλλο.»

Εκείνη τη στιγμή ακούγονται τακούνια στο πεζοδρόμιο απ' έξω και να σου η Λίτσα, η καφετζού.

«Τι έγινε κορίτσια; Καλοπερνάμε βλέπω. Να σας πω τον καφέ;» Και χωρίς να περιμένει απάντηση, μπήκε στην αυλή και στρογγυλοκάθισε δίπλα στη λεμονιά σε μια καρέκλα.

«Άντε γυρνάτε τα φλιτζάνια να σας δω. Στρίφτο Μερόπη, γύρνα το καλά να απλώσει το κατακάθι και να κάτσει ο καφές. Φέρε δω να σου δείξω, φέρε κι εσύ το δικό σου, Δέσποινα.» Και πήρε από τα χέρια της Μερόπης το φλιτζάνι, το γύρισε προσεκτικά να απλωθεί το κατακάθι όπως πρέπει και μετά το έβαλε ανάποδα στο πιατάκι.

«Πού γυρνάς τέτοια ώρα, μωρή Σβουρίτσα;» Ρώτησε η κυρά-Δέσποινα. Σβουρίτσα τη φωνάζανε τη Λίτσα και δεν την πείραζε καθόλου, όλη μέρα σαν τη σβούρα τριγύριζε παντού, σε σπίτια και μαγαζιά. Η Σβούρα του Βύρωνα. Η μάνα της πρώτη την αποκάλεσε Σβουρίτσα στα δεκάξι της, κι από τότε της έμεινε.

«Βοηθούσα τη Βάσω με το μωρό. Ο Γιάννης πήγε με τον Παριανό να πάρουν υλικά.»

«Τι υλικά πάλι;»

«Βρε, το δωμάτιο του φοιτητή θα γίνει παιδικό! Η Βάσω το θέλει θαλασσί με συννεφάκια.»

«Συννεφάκια;» Είπαν και οι δυο γριές μαζί και γέλασαν.

«Ε, μα... Και θέλει και δεύτερο παιδί η Βάσω, αυτό δε σας το 'πα.»

«Κιόλας μωρέ; Ακόμα δεν έκοψε το βυζί στον Κωνσταντίνο.»

«Εμ, αυτό λέω κι εγώ. Άντε πες της τα εσύ κυρά-Δέσποινα, γιατί εμένα δε μ' ακούει», μουρμούρισε νευριασμένη η Λίτσα και πήρε το φλιτζάνι από τα χέρια της Μερόπης.

«Έτσι εξηγείται που θέλει τον Παριανό να της βιάσει το δωμάτιο», είπε ψιθυριστά η κυρά-Δέσποινα στη Μερόπη και της έκλεισε το μάτι.

«Πω, πω, στενοχώρια! Βρε Μερόπη μου; Τι στενοχώρια πέρασες κορίτσι μου; Να, κοίτα εδώ μια συννεφιά. Εδώ πάνω, στην κορυφή», και σκύψανε και οι δυο τους να δουν καλά.

«Πέρασε όμως, ναι; Να, εδώ βγαίνει ο ήλιος.»

«Πέρασε μωρέ Λίτσα μου», αναστέναξε η Μερόπη.

«Τι έγινε; Γιατί δε μου είπες τίποτα;»

«Δεν ήταν τίποτα σοβαρό. Πάει τώρα, πέρασε.»

«Ναι, αλλά ακόμα αναστενάζεις.»

«Βρε, άκου. Θυμάσαι τότε που είχε έρθει ο γιος μου από την Αμερική;»

«Αμέ, πώς δε θυμάμαι. Να 'ναι καλά το παλικάρι που θυμήθηκε κι εμένα και μου 'φερε μια δαχτυλήθρα μ' έναν αητό πάνω, το σήμα της Αμερικής είχε πει.»

«Α, γεια σου, τότε λέω. Ε, πήγε για καφέ με τον αδερφό του στην Ακρόπολη και μου 'φερε μια πέτρα.»

Η Δέσποινα την κοίταξε έντρομη. «Από την Ακρόπολη μωρή;»

«Από την Ακρόπολη σου λέω!» είπε ψιθυριστά η Μερόπη.

«Και;» ρώτησε όλο περιέργεια η Λίτσα.

«Και, την έβαλα πάνω στη σιφονιέρα μέχρι να δω τι θα την κάνω, γιατί δεν μπορούσε να την πάρει μαζί του στην Αμερική.»

«Καλά, τρελός είναι ο γιος σου; Για αρχαιοκάπηλο θα τον πήγαιναν κι ούτε που θα ξανάβλεπε γυναίκα και παιδί.»

«Αυτό του είπα κι εγώ και την κράτησα στη σιφονιέρα.» Κούνησε το κεφάλι της η Μερόπη. «Αλλά την περασμένη βδομάδα που ξεσκόνιζα τη σιφονιέρα, η πέτρα δεν ήταν εκεί! Πάει, χάθηκε!»

«Τι λες μωρή; Στην έκλεψαν; Και ποιος ήξερε ότι ήταν από την Ακρόπολη;»

«Οι γιοι και η νύφη μοναχά.»

«Αμ, αυτή η αναθεματισμένη κάργια, η μαυρόψυχη η νύφη σου ήταν, σίγουρα πράματα», είπε η κυρά-Δέσποινα κι ακούμπησε την πλάτη της πίσω στην καρέκλα.

«Κάτσε βρε να σου τελειώσω πρώτα», την έκοψε η Μερόπη. «Που λες, έφαξα παντού, έφαγα τον τόπο, γύρισα το σπίτι ανάποδα, πουθενά η πέτρα. Μέχρι και στην αποθήκη κοίταξα. Άρχισα να ρωτάω και στη γειτονιά, τέτοια λαχτάρα τράβηξα. Η φουρνάρισσα με πέρασε για τρελή. Μια φορά, πέτρα δε βρήκα.» Πήρε βαθιά ανάσα η Μερόπη και η Δέσποινα με τη Λίτσα απλώσανε τα χέρια τους να την παρηγορήσουν.

«Ήμουν σίγουρη ότι την είχα αφήσει πάνω στη σιφονιέρα, μέχρι που κάποια στιγμή όταν έπλενα πιάτα, θυμήθηκα. Θυμάσαι μωρή Δέσποινα πριν κάνα μήνα, που σου έλεγα ότι το παράθυρο της κουζίνας χτυπάει όταν κάνει ρεύμα;»

«Ναι, πανάθεμά σε, πώς δε θυμάμαι. Με είχες πρήξει μ' αυτό το παράθυρο!»

«Θυμάσαι κιόλας που έραβες ένα φουστάνι από βελούδο πράσινο εκείνες τις μέρες, και σου 'πα να κρατήσεις ένα κομμάτι να μου το δώσεις;»

«Ναι, ναι, θυμάμαι, νόμιζα το 'θελες για το παράθυρο, να το δέσεις κάπως να μη χτυπάει.»

«Όχι βρε ζώνον, για να τυλίξω την πέτρα από την Ακρόπολη το ήθελα. Τόσους αιώνες εκεί πάνω και να σπάσει στα χέρια μου; Αμαρτία. Τέλος πάντων, την τύλιξα στο πράσινο βελούδο και την έβαλα όχι πάνω στη σιφονιέρα, αλλά μέσα στη σιφονιέρα, στο συρτάρι. Και μετά πήρα μια πέτρα απ' έξω από την αυλή, και την έβαλα εκεί στο παράθυρο να το κρατάει και μην κοπανάει έτσι. Όταν αργότερα δεν την ήθελα άλλο, την ακούμπησα κι αυτή στη σιφονιέρα για να τη βγάλω έξω και την ξέχασα.»

Χαμογέλασε η Μερόπη, χαμογέλασε και η Λίτσα.

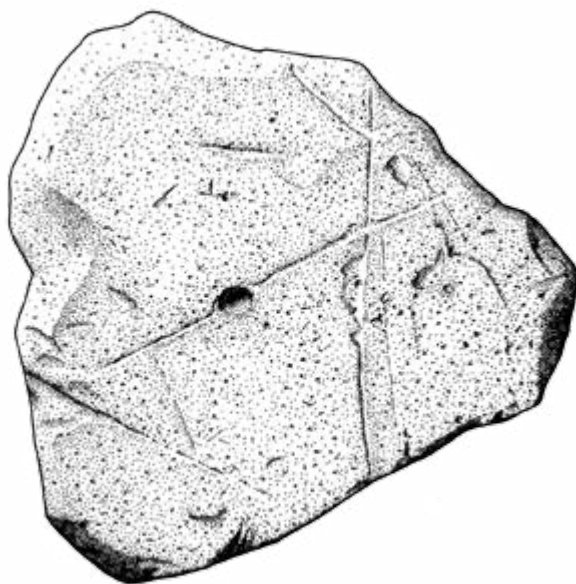
«Να μη στα πολυλογώ, κάποια στιγμή που τη θυμήθηκα και με νευρίασε, την πέταξα. Ήταν και βρωμιάρα, ποιος ξέρει εκεί έξω πόσα γιατί την είχαν μαγαρίσει.»

«Και την πέτρα από την Ακρόπολη; Τη βρήκες τελικά; Εκεί ήταν;»
ρώτησε η Λίτσα.

«Φυσικά καλέ, εκεί, τυλιγμένη στο βελούδο, στο συρτάρι.»

«Βρε κυρά-Μερόπη, μιας και λέγαμε για τη νύφη σου, τι φτιάχνουν εκεί
στο σπίτι κι όλο πηγαينوέρχονται βρίζοντας ο τζαμάς κι ο παραγιός του;»

Και η κυρά-Δέσποινα έριξε πίσω το κεφάλι της και γέλασε δυνατά.

apopseis Εκδόσεις **apopseis.gr**

© 2016 Εκδόσεις apopseis.gr - Όλο το υλικό είναι copyright του περιοδικού και της συγγραφέα

Ovi Magazine & Ovi Greece Books Publications

© 2016 Ovi Project Publication - All material is copyright of the Ovi magazine & the writers

Τα βιβλία των εκδόσεων apopseis.gr Ovi magazine & Ovi Greece μπορείτε να τα βρείτε μόνο στις σελίδες των διαδικτυακών περιοδικών www.apopseis.gr & www.ovimagazine.com

Όλο το υλικό είναι copyright του Ovi Magazine και των συγγραφέων

Για λεπτομέρειες και πληροφορίες επικοινωνήστε: info@apopseis.gr & info@ovimagazine.com

Δεν επιτρέπεται η πώληση, ανατύπωση και χρήση του παρόντος βιβλίου απο όποιο μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό, εκτυπωση, ραδιοφωνική ή τηλεοπτική αναγωση) χωρίς την προηγούμενη άδεια του υπευθυνου της έκδοσης και του συγγραφέα.

Το συγκεκριμένο βιβλίο διατίθεται δωρεάν.

Αν σας ζητηθεί οποιοδήποτε χρηματικό ποσό, παρακαλούμε επικοινωνήστε άμεσα μαζί μας

Τα πάθη της πέτρας

Θάνος Καλαμίδας

Διόρθωση: Λίλιαν Μπαντάνη

Σεπτέμβριος 2016

Ovi Magazine

Aporseis

Εκδόσεις: **Ovi magazine**

Ovi Greece

Design: Thanos

Λένε ότι οι πέτρες δεν έχουν ψυχή. Κάνουν λάθος. Κάθε πέτρα, κάθε δρομάκι, κάθε σπίτι στο Βύρωνα των παιδικών μου χρόνων μόνο ψυχή είχε και αυτή τη ψυχή την κουβαλάω όλα αυτά τα χρόνια σε όποια ήπειρο η χώρα και να βρέθηκα. Και πρόσωπα. Εκατοντάδες πρόσωπα, εκατοντάδες ψυχές και ιστορίες που δεν πρέπει να χαθούν.

Θάνος Καλαμίδας

